

DANICA.

Katolišk cerkven list.

Tečaj VIII.

V Ljubljani 26. maliga serpana 1855.

List 30.

Od Marije Device na Zaplazu. *)

Sred gozdicev, vinskih gričev
Hribee lep zelen stoji,
Kjer xvolila Mati mila
Si je v novo kraj časti.

Šteli leto so deveto
Ze nad osemnajstim sto,
Ko v deželo je kardelo
Ptujih silnikov prišlo.

Rod neverni in prešerni
Nič ne čisla Božjiga,
Do Marije mu ne bije
V sercu nič občutljeja.

Ljud nesveti če zatreti
Dneve Božje Matere;
Če pobrati, pokončati
Z nje altarjev drago vse.

Takrat zbrala Mati zala
Ljubo stran je Zaplaško,
Na hrastiču, na tem griču
Nje podobo našli so.

Sveto Dvice in Kraljico
Počastiti prav hité;
Vej znesejo in spletejo
Šotor nad podobo njé.

Čudo kmalo je skazalo,
De je kraj Marii svet;
Ker veselo oživelo
Mertvo dete tu je spet.

Sterli v hrumu so na Kumu
Materi ga pred bili;
Zaupljivo dete živo
Mati tukaj spet dobi.

Glas od tega se razlega,
Močno vre sem množica
Do Marije s Horvatije,
Doljne Krajne, Stajerja.

In kapelo majhno belo
Na tem hribeu zidajo;
Ko se zdéra in zatéra,
Spet le novo ravnajo.

Se zmnožuje narašuje
Truma romarskih ljudi,
In kapela lepa cela
V Božji kraj se posveti.

Pa Marija tukaj zlija
Le tolaž na prošnike,
Naj premila bi prosila
Za nas revne vedno še.
Hieinger.

Družba treznosti.

Po nekim letašnjim dopisu iz Galicije v „avstrijskim ljudskim Prijatlu“ zastrandružbe treznosti nekoliko v našo „Danico“ povzamemo, ker iz tega naši ljubi Slovenci tudi za-se marsikak dober in potreben nauk posneti, in ga v svoj časni in večni prid obrniti zamorejo.

Iz življenja narodov in obilne skušnje se je skazalo, de se kakošnost in mera zavživane hrane z umno in naravno omiko ljudstva v enaki razmeri najde; na kolikor nižji stopnji omike je človek, toliko bolj srova in obilna je hrana njegova, desiravno je res, de mu pri njegovim teršim delu tudi želodec bolje prebavlja ali kuha. Opéraje se na to vodilo, ki se povsod in pri vsih narodih resnično skazuje, se kmal lahko prepričamo, de ondi, kjer je malo duhovne omike, ljudstvo meje zmernosti in treznosti toliko rajši in toliko hujsi prestopa. Od tod pa tudi izhaja, de v takih krajih mnogoteri dušni in telesni zlégi ljudstvo zadevajo — zlégi, kateri mlade ljudi tudi v naturni rasti zaderžujejo, in jih za ves čas njih prihodnjiga življenja slabotne

napravijo, starejšim ljudem pa prezgodnjo starost ali boleznj prizadenejo, ktere jih že v sredi njih let pokopljejo, ali pa za daljejno delo tako nezmožne store, de si vsi revni in nadložni z veliko težavo še malo časa življenje ohranijo, dokler vsi izstradani in izsušeni v grob ne zibnejo. Resnobno prevdarjanje takih in enakih nezgod in žalostnih skušinj je prave ljudoljube k vpeljavi družbe treznosti nagnilo.

Ta družba se je tudi v Galiciji zlasti v Krakovski okrajni vpeljala. Potem ko je ljudstvo v tej reči od duhovnih pastirjev potrebno podučenje zadobilo, so vsi tisti, kateri so pristopiti hotli, o nekterih v to odločenih dneih v cerkev prišli, kjer so jim gosp. fajmošter dobrotljivost te naprave serčno razkladali, jim zlasti njene dobre nasledke živo razkazovali, jim zderževanje nekterih jedi in pijač in prav posebno zderževanje žganja zaterdovani, in od njih slovesno obljubo sprejemali, de hočejo vse to zvesto spolnovati — če ne, bi se pred Bogam, pred Cerkvijo in njenim Začetnikom, kateri je v vsim svojim življenji naj lepši zgled zmernosti, zderžnosti in samosvojiga zatajevanja dajal in svojim nasledovavcam večno življenje za to obljubil, velikiga greha, pred zbrano verno občino pa, ki je priča te sprejete svete dolžnosti, velikiga pohujšanja krive storili, ktero po besedah našiga Božjiga Zveličarja kot velika pregreha človeka ob večno življenje pripravi. Po tej slovesni vpeljavi in cerkvenim obredu jih je na tavžente katoliških prebivavcov ondi k omenjeni družbi pristopilo.

Tode drevo ob enim mahljeji ne pade, to skušnja očitno spričuje; zato pastirska razumnost veliko varnost in previdnost imeti uči, po kateri se modri duhovni pastir ravnati mora, kadar se z zastaranimi in vkoreninjenimi hudimi navadami vojskuje. Od tod je tudi prišlo, de mnogi dušni pastirji svojih faránov niso za ves čas življenja z obljubo opomnjene zderžnosti zavezovali, ampak jim s perviga le nekaj časa za to odločili; med tem pa so nad pristopivšimi družniki, zlasti pri kterih so bolj potrebno spoznali, skerbno čuli, de bi vsako povračanje v staro, vkoreninjeno navado berž zapazili in po moči zavernili, druge pa v njih terdnim sklepu in spolnovanji obljube podperali, in zaderžke, kateri so se tej dobri napravi nasproti stavili, s poti spravljali. Najde se pa tudi prav veliko zgledov za vse življenje storjene obljube — po razsoji in sprevidnosti dušnih pastirjev, kateri naravni stan svojih občin dobro poznajo in torej prepričani biti zamorejo, de se nezvestobe ali prelomljevanja storjene obljube zderžnosti bati ni.

Kdor moč telesne počutnosti in poželjivosti,

*) To je nova zlo znana Božja pot na Dolenskim, v Čateški podfari v Trebanski okolici, kjer je bila 8. julija nova lepa kapela posvečena.

moč naturnih slast in strast pozná, katerim je skor vsak človek več ali manj podveržen, in toliko bolj, kolikor bolj pravo, verno, duhovno omiko pogreša; kdor premisli, de se je pri omenjeni napravi ali družbi zoper stare, vkoreninjene navade, ki so nekterim že v drugo naturo postale, vojskovati treba; kdor tudi prevdari, de jih je veliko takih ljudi, kateri se v dosego svoje časne in večne sreče vsi prestvariti, predelati in spreobrniti morajo, de se pa spačena človeška natura vsimu temu na vso moč zoperstavlja: tak bo veliko težavnost pri vpeljavi družbe treznosti, pri tem pa tudi njene blage nasledke in posebno zasluženje pred Bogom lahko spoznal in sprevidil.

Sploh so nasledki družbe treznosti dobri in veseli. Ne le pri posameznih osebah, ampak tudi pri celih družinah se po vpeljavi te družbe in storjeni zavezi vidi, de se je nezmernost močno zmanjšala in ukrotila in veliko bolj redka postala, de so se mnogi tega zlega čisto znebili in ozdravili, in de z okrepujočo gnado Gospodovo podperani mik netreznosti pijače, skušnjava stariga poželenja zvesto in stanovitno zmagujejo.

Nahajajo se pa tudi žalostni zgledi takih, kateri so brez trdniga sklepa ali pa v praznim zaupanju sami na-se z nekako brezbožno lahkovoljnostjo to sveto obljubo storili, in — de bi tako ne — ji kmalo nezvesti postali. Ako so tudi dušni pastirji z vso previdnostjo ravnali, in obljubo začetkoma le na kratek odločen čas sprejemali: so se vendar nekteri družniki svoji storjeni zavezi se pred časom odrekli, so s to sveto rečjo smeh in norčijo uganjali, ali clo druge k nezvestobi zapeljavali. Nekteri drugi pa, ne ravno tolikanj prederzni, so svojo obljubo le po čerki spolnovali, jo za silno breme imeli, in z veliko težavo dneva pričakovali, o katerim bodo od obljube začasno storjene rešeni. Vernivši se na staro pot svoje pregrehe so se po besedah apostelnovih že perve ure po svojim sprostenji kot svinja v mlako zavalili in v nji valjali drugim enako, kateri niso nikoli s tako obljubo altaria Gospodoviga onečastili in duhovsino goljufali — le v svojo toliko hujši nesrečo.

In tedaj nastopi za dušne pastirje sveta dolžnost, de kot tromba na Sionski gori na vso moč svoj glas zavzdignejo. ljudstvo zbuditi in zaverniti, ki se na nevarne pota podaja. Vemo seer, de si nekđaj tudi zmed tistih, ki so iz Jeruzalema v pušavo hodili, pridig svetiga Janeza niso vsi k sercu vzeli; veliko jih je utegnilo biti, kateri so se neginjeni in nespreobrnjeni domu povračevali. Ali so bili pa vsi taki? Nikakor ne. Pridigovaj, in opominjaj, pravi s. apostelj, bodi priložno ali nepriložno! Sviri in karaj z vso poterpežljivostjo in modrostjo! Naj nas ne zadene beseda Gospodova: Gorjé meni, ker sim molčal! Sejmo seme besede Božje; dež in solnčni sij o pravim času pa bo dal Gospod s svojo gnado: On bo dobrotljivo dal svoj blagoslov, in zemlja bo rodila svoj sad; On bo poslal svojiga svetiga Duha, in ljudje bodo prestvarjeni, in oblicje zemlje bo prenovljeno.

Pot narejati začeti, je težavno; pa trud in težava se obilno splača. Samo v Tarnovski škofiji se je v 14 mescih kakih 34 žganjarij opustilo. Čeravno vemo, de to delo ni po sami napravi družbe treznosti zastalo, pa vendar tudi za gotovo vemo, de je več kot pol omenjenih žganjarij ravno po tej verni družbi nehalo. K temu pa pripomore tudi državno povelje, po katerim je vsim žganjarijam vikši davk naložen, de bi se tako žgane pijače po-

dražile in torej manj povzivala. Se vé, de bi še veliko boljši bilo, ko bi se tudi pri nas in drugej enaka prepoved dala, kakoršna je to leto v Ameriki dana bila. V 13 deržavah svobodne severne Amerike je namreč zanaprej ojstro prepovedano, žganje na drobno točiti. Prepoved ta se opéra na dobre nasledke enake prepovedi v deržavi Maine, kjer v letu 1852 že ječ in siromašnic ni zadosti bilo za vse tiste, ki so po pijančevanji doprinašali hudodelstva ali pa na beraško palico prisli; zdaj čez dve leti, kar so žganjarije prepovedane, pa se je število teh nesrečnežev tako zmanjšalo, de bojo v Portlandu, glavnim mestu Maineške deržave, jetnišnico in siromašnico prodali, ker ste prazne, in jih ni več takih, ktere bi vanje devali. Le s takim ravnanjem in prizadevanjem je mogoče, vkoreninjeno nagnjenost od omamljive in škodljive pijače pri srovim ljudstvu s pridam zatérati, in s tem ljudi zmožne in pripravne storiti za pravo dušno omiko, za izobraženje ali zbrihtanje uma, za oblaženje ali boljšanje serca, za radovoljno sprejemo in resnično spolnovanje naukov svete kersanske vere, za zatajevanje samiga sebe ali krotenje notranjih in unanjih počutkov, kar je vklad ali podlaga vsiga kersanstva in vir vse časne in večne sreče.

V dosego tega blaziga namena pa, kakor je že opomnjeno bilo, vpeljava družbe treznosti posebno veliko pripomore — po kateri se namreč vsak družnik z obljubo zaveže, de se bo sleherne žgane pijače čisto zderžal, druge pijače pa le po potrebi in zmero vžival. Pri tem naj pa nihče nikar ne reče: kaj maliga žganje piti bi se že smelo dopustiti, samo preveč ne. Kdor koli to pravi, v tej reči prave skušnje ali pa zrelega previdarka še nima. Naj se to kaj maliga dopusti, se vendar pri malim ostalo ne bo; zlasti prostimu, neomikanimu človeku je ložej, te pijače popolnoma zderžati se, kakor pa v nje vživanji vselej pri pravi meri ostati. Saj so to tudi skušnje v Ameriki očitno pokazale. S perviga so namreč pri vpeljavi družbe treznosti tako poskušali, de so tudi žganja po nekoliko piti dopušali; kmalo pa so vidili in se prepričali, de na to vižo nič zdalo in obstalo ni, de se je vse spet v staro navado nazaj povernilo in potem živelo, kakor poprej. Potlej se le, ko so ljudi k temu pripravili, de so se žganjepitju popolnoma odpovedovali, je pri vsih, kateri so to storili in storjeni obljubi zvesti bili, resnično pomagalo in se za njih dušo in telo vse na boljši obrnilo. Mem tega pa je tudi po mnogih krajih in deželah z obilnimi skušnjami in preiskavami veliko modrih zdravnikov in drugih znajdenih mož žganjepitja sploh na vse strani za škodljivo spoznana in dokazana; kako se torej še zagovarjati in za dopustljivo imeti zamore? Novi časi prinesó tudi nove navade, dobre in slabe; zoper vrivanje razvad in slabih navad so zatorej tudi novi in posebni pripomočki potrebni. Ravno žganjepitja pa je zlasti huda, nevarna, za časno in večno življenje škodljiva navada sedanjiga časa; ali bi se torej družbe treznosti, ki je naj boljši in skušeno zdravilo zoper omenjeno strupeno pijačo, ne hotli z vso prizadevo poprijeti?

Želimo in zaupamo, de bomo zastran vpeljave, razšire in dobrih nasledkov družbe treznosti kmalo spet — v občni zgled in podbudo — tudi iz naših slovenskih krajev kaj lepiga in veseliga povedati in naznaniti zamogli.

Nekoliko iz misionjskih naznanil.

(Od 1. sušca 1854 do posled. sveč. 1855.)

(Dalje.)

Gosp. Kohl je med gosp. Provikarjevim popotvanjem nekaj z domačim gospodarstvom, nekaj z bolniki, z učenjem otrok in svojo lastno vajo bariškiga jezika imel opraviti. Bil je neutrudljiv in si je v kratkim času svojiga prizadevanja ljubezen vsih pridobil. Tudi je bil osnovo svojiga prihodnjiga djanja z zamurci napravil, kadar bi g. Provikar Gondokoro zapustili, in jim jo je v poterdbo zročil ter jih nagovarjal, da naj v prid misiona nikar ne odrekujejo mnogim vabilam, ki so jih skorej dan na dan iz južnih krajev dobivali, da naj bi jih obiskovali.

Ali ko se g. Provikar v Gondokoro vernejo, kakošen je že bil g. Kohl! Sicer jih je še z otroci in z množico zamurcov pričakal na visokim bregu, je pohvalil černe, da so se tačas prav dobro obnašali; tožil pa je zavoljo svojiga zdravja, kakor so se tudi g. Provikar precej ustrašili, ko so ga ugledali. Ko je v stanico na ladii stopil, je bil že tako slab, da se je komej še zamogel po koncu deržati, njegovo govorjenje je kazalo, da je duh zbeگان. Bil je šel kmal po g. Provikarjevim odhodu ob nar hujši vročini dneva k nekemu bolniku, je od vročine in truda ves zdelan zvečer domu prišel, potem je neke zdravila vžil, ktere je po nesreči več dni ponavljal, desiravno niso nič pomagale, zraven tega si pa še potrebniga počitka ni privoščil, temuč je brez nar manjšiga prestanka svoje težavne dela opravljal. Tako je bil zdelan, da je bilo o gosp. Provikarjevim prihodu že malo upanja, da bi se zamogel ozdraviti. Še celo ko so mu g. Provikar svetovali, da naj se uleže in vsako opravilo opusti, se iz velike gorečnosti poslednjimu ni mogel čisto podvreči; ni se mu skorej dalo, se bolniga čutiti. Ali že 8. rožnika je mogel s sv. zakramenti previden biti. Še 4 dni je terpel nar hujši bolečine z mučeniško poterpežljivostjo. 14. dan opoldne se je vernila njegova pobožna duša k svojimu Stvarniku; bil je zvečer zraven g. Dovjak-a pokopan. Ta grenka zguba je zmnožila trud in delo g. Provikarju. Zlasti so mogli otroke resno učiti, da bi pred njih odhodom saj boljši zamogli sv. kerst prejeti, kteriga so goreče prosili. Tudi nekteri odrašeni so želeli kerseni biti. Zmed teh so bili že sredi vel. travna nekoga, Kanji imenovani-ga, v smertni nevarnosti kerstili, ki je v neki sosednji koči z eno samo ženo oženjen živil, ker je bil obljubil, ako se ozdravi, da bo vse spolnoval, kar Bog od ljudi hoče, zavolj česar je imel še posebno podučen biti.

K temu Kanji-tu, kteriga smemo po pravici pervenca sv. Cerkve v srednji Afriki imenovati, so bili g. Provikar poklicani, ko je bil v silni nevarnosti s svojim življenjem. Imel je od udarca s koolam nad čelam veliko rano, da so se možgani vidili, na kterih pa vendar še kožica ni bila pretergana. Gosp. apostolski namestnik so se prestrašili nad grozno rano in se bali zavoljo njegoviga življenja. Prinesel sim sicer zdravilo seboj, mu reko, pa ni zanesljivo, da bi ti mogel tvoje posvetno življenje ohraniti; v moji moči pa je, ti večno življenje v nebesih zagotoviti. Kanji zaupljivo na nje pogleda in praša, kakor uni jčcar v djanji apostolskim (16, 30): Kaj mi je storiti, da ga dosežem? Gosp. Provikarjnemu in množici pričujočih povedó poglavitne resnice sv. vere in sklenejo, da je k

temu sv. kerst potreben. Zvesto, zvesto je zamur-rec poslušal; in ko ga vprašajo, če je razumel, kar so govorili in če veruje? je odgovoril, da vse veruje in želi z Božjo vodo od vsiga hudiga očišen in v nebesa sprejet biti. Na to so poglavitne dolžnosti povedali, ktere človek s svetim kerstam prejme, zlasti nerazvezljivost in enojnost sv. zakona. Tudi k temu je bil bolnik pripravljen, in je v pričó veliko gledavcov in kersencov (ki so se k sv. kerstu pripravljali), kteri so klečó molili, prejel zakrament sv. kersta. Ta pervenec je prejel ime poglavarja apostelnov. Tudi nekteri vsakdanjih učencov so se toliko goreče kazali, da so jim g. Provikar njih želje spolnili, ter jih kerstili. Ravno to srečo je dosegel stari Lutveri, poprejsni misionišni posestnik. On je bil vedno v misionišu, je vse vidil in slišal, kar se je godilo, in tako se ga je marsiktera beseda neprevidama prijela. Nekiga dne začne prav v pokojnim duhu govoriti, da pri svoji starosti od sveta nima kaj več pričakovati, in bo skorej gotovo še pred prihodnjim deževjem umrl; ker je on g. Provikarju posest svojiga verta prepustil, naj mu zato posest nebes preskerbijo. Ta starček je bil vsak dan pri otroškim nauku in se je vsih molitev vdeleževal, torej je bila toliko ložej tudi njemu želja spolnjena. (D. sl.)

Nekaj iz slovenske cerkev. zgodovine.

Spisal P. Hieinger.

(Dalje.)

3.) Škofje drugih pastirskih stolov.

a) Od poreškiga Norika, kteri se je stegoval ob bregovih Ina in Donave, sicer ni nič zadrževalo na sedanjo slovensko zemljo; vendar so škofje iz Lavreaka, ondašnjiga poglavitniga mesta blizo sedanje Anize (Enns) v Avstrii, s svojim djanjem tudi daleč od Donave v južne norijske strani segali. Med tistimi škofi je prvi za gotovo znan sv. Maksimilijan, Celjski rojak, kteri se je v zadnje tudi v svoje rojstno mesto povernil, da bi še ondi neverške zmote odganjal; pa njegovimu trudu je ravno tukaj konec storil prihod sodnika Evlazja, po kteriga povelji je sveti mož smert preterpel za Kristusa l. 284. (Martyrologium rom. Pez scriptores rerum Avstr. tom. I.) Pozneje v življenji sv. Severina je imenovan škof Konstanci krog l. 470; v nekim listu papeža Simaha l. 499 pa Teodor, in v drugim papeža Agapita l. 536 Gerard. Ravno iz teh listov, ako nista v čem podtaknjena, se spoznava, da so bili Lavreaški škofje metropolitni ne samo za poreški Norik, ampak tudi za Panonijo med Dravo in Donavo, od kar je bilo namreč Sirmsko mesto razdjano

b) Panonija je obsegala vso zemljo ob dolnji Savi, Dravi, Muri in Rabi do Donave, in bilo je poglavitno mesto Sirmium, sedanji Srem blizo Demetrovic v Serbii; ondašnji škofje so se tudi šteli za nadškofje ali metropolitne vse Panonije; po takim je njih višji oblast tudi del sedanje Slovenske zemlje zadevala. Pervi ondašnji škof je bil Andronik, apostoljsk učenec, kakor je omenjeno v življenji sv. Klemenca papeža (Hesychius in vita s. Clementis pri Farlati Illyricum sacrum tom. II. str. 83). Potem je sv. Irenej ob času cesarja Dioklecijana; on je krog l. 300 častito smert za Gospoda prestal. (Martyrol. rom. 25. mart.) Fotin v času cesarja Konstancija je bil sicer s krivoversko zmoto navdan, zato tudi v Sirmskim zboru l. 351 obsojen; Germiini tudi ni bil vsiga kriviga

nauka prost, toraj je bil v Ariminskim zboru l. 359 v začetku obsojen, pa k koncu je arijanska silovitost zmagala. Poln katoliškiga duha pa je bil škof Anemi, izvoljen po prizadevanji sv. Ambroža; on se je krepko poganjal za pravo resnico v Akvilejskim zboru l. 381, s sv. Ambrožem in sv. Valerijanom vred, potem se v rimskim zboru tega leta. Za njim pa ni noben škof več v Sirmii znan, desiravno se je po razdelitvi rimskiga cesarstva l. 395 to mesto tudi v cerkvenih rečeh za središe zahodniga Ilirika, to je Norika, Panonije in Dalmacije stelo; razun, ko bi bil panonski škof Domni v Nicejskim zboru l. 325 prav za prav Sirmski ne pa Stridonski. Krog l. 442 pa so divji Huni v Panonijo priderli, in Sirmsko mesto razdjali; takrat je tudi ondasnja škofija nehala biti, pastirji drugih panonskih škofij pa so prišli pod druge nadškofe ali metropolitite, nekaj namreč pod Lavreak, nekaj pod Akvilejo, nekaj pa pod Salono v Dalmaciji, kar se lahko spoznava iz podpisov Salonskih zborov l. 530 in 532, in Akvilejskiga zbora l. 579. Panonske škofije pa, ktere so v sedanjo Slovensko zemljo segale, so bile sledeče:

Petovion, sedanji Ptuj, kjer je pred drugimi škofi znan sv. Viktorin, od kteriga piše sv. Hieronim (De viris illustr. liber), de sicer v besedi ni bil izurjen, bolj dobro pa v vednosti, de imajo toraj njegovi spisi visoke misli v sebi, desiravno je beseda slabeji, ker je namreč izdelal razlaganje mnogih bukev sv. pisma, tudi bukke zoper vse krivoverstva: v poslednje je mučensko krono zadobil krog l. 303. Dalje je bil škof Aprijan, imenovan v Sardiskim zboru l. 347; Marka, kteri se je mogel umakniti posiljencu Julijanu Valentu, je bil pa v Akvilejskim zboru l. 381 za praviga Ptujskiga škofa spoznan. V poslednje se steje še Virgili, podpisan v Akvilejskim zboru l. 579, med Ptujске škofe; to namreč se spričuje po tem, de je v podpisu le majhna pomota zastran Patavia ali Petovia, ker so v Padovi tisti čas škofje vse drugih imen znani, (Hansiz Germania sacr. tom. I. Schoenleben Annales str. 320.) Iz te poslednje okolisine se tudi sodi, de je Petovion takrat pod Akvilejski patriarhat spadal. (D. sl.)

Ogled po Slovenskim.

Iz Ljubljane. Včeraj zjutraj ob osmih so naš prečastiti gospod proš pri sv. Kristofu novo pokopališe slovesno blagoslovili, ki ima v obsegu skoraj tretjino stariga pokopališa. — Davi ob osmih je bil pa spominek na grobu ranjeiga gospoda Janeza Kernika vpričo obilniga števila prijatelov nepozabljiviga učenika slovesno blagoslovljen. — Latinske ino rečne šole se bodo letas 1. vel. serpana končale. — Očitno spraševanje učencov v začetnih šolah bo letas od 28. mal. serpana do 1. vel. serpana. — 2 Tantum ergo (7. in 8), zložil Gr. Rihar, sta na svitlo prišla. Cena je navadna. Tudi se tiska „maša“ (kirje, gloria, grad., kredo, offert., sanktus, bened., agnus, konec) sostavno (za 4 moške ali pa 4 ženske) in razstavno (za 2 ženski in 2 moška) čveteroglasno postavil Gr. Rihar. (Utegne pa „razstavno“ tudi organo namestovati. Tej maši je pridjana druga maša in pa „O kropljenji med letam“ („Asperges“). Velja 40 kraje. — *Reminiscenze di Lubiana ossia scene della vita religiosa* (spomeniki iz Ljubljane ali prigodki pobožniga življenja) dell' Abbate Gregorio Raicevich. (Estr. dell' Osservat. Triest.)

Pod tem naslovom smo dobili te dni knjižico v roke, v kteri g. kaplan prečast. vikšiga Goriškiga škofa z živo besedo popisuje Ljubljano od duhovne strani in zlasti tudi slovesno posvečevanje nj. Milosti prečastitiga vikšiga škofa g. Andreja Gollmayr-ja. Ljubljansko ljudstvo lepo pohvali: „Popolo di Lubiana sei pur caro perchè religioso“ (drago si mi, ljudstvo Ljubljansko, ker si pobožno!) — De bi le res te hvale vsi vredni bili! — Ter žačani se, kakor v vsih nadlogah, tako tudi zdaj o koleri lepo obnašajo; premožni mnoge darove dajo, odbor 10 zlasti spoštovanih in veljavnih mož pa skerbí za pravno razdelitev. V tem odboru so tudi ljudomili, za občni blagor vsi uneti gosp. proš M. Verne.

Iz Dolenje vasi pri Ribnici. J. — Precej čez most iz Dolenje vasi proti Ribnici je vas po imenu Pergorica s cerkvijo sv. Petra, ki v Dolenjsko faro spada. Ta cerkva je bila zavoljo silne starosti že tako slaba, de je ni bilo moč več popraviti, temuč je bilo treba novo napraviti. In z veseljem morem naznati, de lepa, nova, za sežinj od stare viši cerkev že stoji. — Akoravno so slabe letine, akoravno je pretečeno leto Dolenjo vas strašna nesreča ognja zadela, v kteri so Pergoričani pogorelcem z vožnjo vedno pomagali, se je vendar majhna vas Pergorica vlni v Božjim imenu skoraj le na svoje stroške zidanja nove cerkve lotila, ktero jim je zidar Janez Terdan kaj umetno sozidal. Napravili so Pergoričani tudi tri nove altarje, tri podobe: sv. Petra za veliki altar, Matere Božje in sv. Martina škofa, za stranska altarja (te podobe jim je slavni malar Kühnl prav lepo zmalal), nove svečnike za vse altarje, in nov svetilnjak; ob kratkim: vse je novo in tako olepšano, de se človeku veselja serce topi, ko v cerkvico stopi, posebno ako pomisli, de je vse to skoraj v enim letu majhna in revna soseska storila. — Novo cerkev so pa naš visokocastiti gospod dekan G. nedeljo po binkošnih blagoslovili in med peto sv. mašo od dolžnosti, ob nedeljah in zapovedanih praznikih pri očitni Božji službi biti, tako lep govor imeli, de je slehernimu poslušavcu g. tovo globoko v serce segel. Tudi petje gospod Raktel-na, Ribniškiga učenika, med duhovnim opravilam je bilo kaj lepo, in pokanje možnarjev pri imenitniših delih sv. maše je deleč okrog veseli dan oznanovalo, kteriga za Božjo čast tolikanj uneti Pergoričani nikdar ne bodo pozabili.

Na Dunaji so imeli preteklo nedeljo ob štirih popoldne slovesno procesijo, ki je šla iz cerkve sv. Štefana k znamenju prečiste Device Marije na tergu „Hof“. Pri ti procesiji so bili tudi naš presvitli cesar in cesarica. Bila je pa ta procesija v veselo spoznanje resnice, de je sveta Devica Marija brez madeža izvirniga greha spočeta.

Mili darovi. Za afrikanski mision.

Iz Begen 32 goldinarjev. —

Premembe duhovšine.

V Ljubljanski škofiji. Gospod K. Velkaverh, protokolist in škofov kaplan, so na mesto ranjeiga gospoda Jozefa Keka za kanclerja postavljeni. — Umerla sta: 15. mal. serpana gosp. Sim. Pfeifer, fajmošter v pokoji, v 63. letu svoje starosti, 23. mal. serpana pa gosp. Ant. Repulus, duhovni pastir Podvelbam, v 52. letu svoje starosti. Naj v miru počivata!

V Sekovški škofiji. Osterviška fara je podeljena gosp. Mart. Neumanu, lokalija v Šentozbaldu pa gosp. Jož. Adamiču. — Gospod Jož. Randak so 27. rožnika umerli. Naj v miru počivajo!